

Kurzus kódja(i): FLM-233.04; FLMD16-111.08; OT-MMK-301.23

Kurzus címe: Kortárs magyar film

Tanár neve: Varga Balázs

Kurzus időpontja, helye: csütörtök, 9.00-10.30, 34-es terem

Kurzus típusa: Előadás

Kurzus leírása: A kurzus a 2000 utáni magyar filmkultúra (elsősorban játékfilmes) trendjeit tekinti át. A középpontban az a kérdés áll, hogy az elmúlt bő húsz év magyar filmjei és tévés alkotásai, sorozatai milyen módon értelmezték az őket körülvevő világot. A kurzus tehát a kortárs magyar filmet társadalmi jelenséggént és cselekvőként, társadalmi és történelmi kontextusban tárgyalja, a következő kiemelt kérdések mentén.
Milyen módon változott a magyar filmek világa és a hazai filmkultúra az elmúlt évtizedekben? Milyen okokra vezethetők vissza ezek a változások? Hol a helye a kortárs streaming-kultúrának a magyar filmek és mozgóképkultúrának?
Hogyan teremtődtek meg, hol húzódtak és hogyan változtak a társadalmi képzelet struktúrái és határai? Miféle értékek, történetek és hősök segítségével rendezték be a világot, hogyan próbálták ismerőssé és otthonossá tenni azt? Miben kapcsolódtak a rendszerváltás előtti évtizedek magyar filmes hagyományaihoz, a társadalmi szerepvállalás örökségéhez? Milyen témák és problémák mentén értelmezték a Kádár-korszak Magyarországot, és hogyan mutatják be a kortárs társadalmat? Hol helyezhető el a kortárs magyar film a régiós, európai és globális filmkultúra hálózatában? Van-e a magyar filmeknek célközönsége?
A bevezető órát követően a legfontosabb trendek és problémák szempontjából tekintjük át az elmúlt két évtized magyar filmkultúráját. A témákat filmelemzések, esettanulmányok, valamint szövegelemző munka segítségével járjuk körül.

A félév menete, az órák témái:

1. Bevezetés. Trendek és korszakok. Nemzedékek és szerzők. A kortárs magyar filmkultúra általános kérdései.
2. A „fiatal magyar film” paradigma.
3. Valahol Magyarországon. A kortárs magyar film Magyarországa.
4. Identitások nyomában. Társadalmi nem, test, emlékezet és szubjektivitás problémái a kortárs magyar filmben.
5. Valahol Európában. A kortárs magyar film kulturális térképe.
6. Tarr Béla és a kortárs magyar film.
7. A Kádár-korszak emlékezete a kortárs magyar filmben.
8. Kulturális emlékezet, örökség és a történelem elbeszélései.
9. A kortárs magyar populáris film 1. Romantikus vígjátékok.
10. A kortárs magyar populáris film 2. Bűnügyi filmes variációk.

Kurzus teljesítésének követelményei: A félév írásbeli vizsgával zárul. Ennek első fele egy filmismereti teszt a kötelező filmek alapján. A teszt minimum 70%-os teljesítése a jegyszerzés alapfeltétele. Az írásbeli vizsga második fele (teszt és esszékérdések a szakirodalom és az előadások anyaga alapján) csak akkor értékelhető, ha a beugró teszt sikerült.

Kötelező filmek: Antal Nimród: Kontroll
Antal Nimród: A Viszki
Árpa Attila: Argo
Bagota Béla: Valan
Bereményi Géza: A Hídember
Bollók Csaba: Iszka utazása
Enyedi Ildikó: Testről és lélekről
Fekete Ibolya: Chico

Fliegauf Benedek: Csak a szél
Fliegauf Benedek: Dealer
Fonyó Gergely: Made in Hungária
Gigor Attila: A nyomozó
Goda Krisztina: Csak szex és más semmi
Goda Krisztina: Szabadság, Szerelem
Hajdu Szabolcs: Bibliotheque Pascal
Hajdu Szabolcs: Fehér tenyér
Hajdu Szabolcs: Ernellának Farkaséknál
Herczeg Attila: Megdönteni Hajnal Tímeát
Herendi Gábor: Valami Amerika
Herendi Gábor: Kincsem
Janisch Attila: Másnap
Kapitány Iván – Rudolf Péter: Üvegtigris
Kocsis Ágnes: Pál Adrienn
Koltai Lajos: Sorstalanság
Mészáros Márta: Aurora Borealis
Mundruczó Kornél: Jupiter holdja
Mundruczó Kornél: Nincsen nekem vágyam semmi
Nemes Jeles László: Saul fia
Pálfi György: Hukkle
Pálfi György: Taxidermia
Reisz Gábor: Rossz versek
Szabó István: A Napfény íze
Szász Attila: Apró mesék
Szilágyi Zsófia: Egy nap
Tarr Béla: Werckmeister harmóniák
Török Ferenc: 1945
Török Ferenc: Moszkva tér
Ujj Mészáros Károly: Liza, a rókatündér

- Kötelező irodalom:** Gelencsér Gábor: *Az eredendő máshol: Magyar filmes szölamok*. Budapest, Gondolat, 2014. pp. 257–332.
Kovács András Bálint: Műfajok a magyar filmtörténetben. *Apertúra* (2018) no. 3. <https://www.apertura.hu/2018/tavasz/kab-mufajok-a-magyar-filmtortenetben/>
Margitházi Beja: Felfelé a lejtőn. Női mobilitástörténetek a rendszerváltás utáni magyar filmben. *Metropolis* (2019) no. 4 p. 30–47.
Murai András: *Film és kollektív emlékezet. Magyar múltfilmek a rendszerváltozás után*. Szombathely: Savaria UP, 2008. pp. 164–176., 194–200.
Stóhr Lóránt: Csapatfotó: Fiatal filmesek. *Filmvilág* (2007) no. 1. 12–16.
Strausz László: Vissza a múltba. Az emlékezés tematikája fiatal magyar rendezőknél. *Metropolis* (2011) no. 3. pp. 20–28.
Varga Balázs: A fel nem ismerhető ország: Kortárs magyar filmek Magyarországa. In: Orbán Katalin – Gács Anna (szerk.): *Emlékkerti kőoroszlán. Írások György Péter 60. születésnapjára*. Budapest: Eötvös Kiadó, 2014.
Varga Balázs: Sufnituning és médiadesign. Magyar filmvígjátékok a rendszerváltás utáni évtizedekben. *Metropolis* (2014) no. 4. 38–49.
Vincze Teréz: „A múltat kell megoldani.” Kortárs történelmi filmek. *Filmvilág* (2013) no. 6. pp. 16–19.
Záhonyi Ábel Márk: Történelem és populáris mitológia az 1989 után magyar műfaji filmben. *Metropolis* (2010) no. 1. 44–55.
- Ajánlott irodalom:** Győri Zsolt – Kalmár György (szerk.): *Test és szubjektivitás a rendszerváltás utáni magyar filmben*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013.
Győri Zsolt – Kalmár György (szerk.): *Tér, hatalom és identitás viszonyai a magyar filmben*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2016.
Győri Zsolt – Kalmár György (szerk.): *Nemek és etnikumok terei a magyar filmben*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2018.
Férfi és női szerepek a magyar filmben. *Metropolis* (2016) no. 4.
Havas Júlia Éva: Magyar romantikus vígjáték a 2000-es években. *Metropolis* (2010) no. 1. pp. 66–79.
-

Havas Júlia Éva: Test-tanok. Kortárs magyar szerzői filmek nőképe. *Metropolis* (2011) no. 3. pp. 30–41.

Kalmár György: *A férfiasság alakzatai a rendszerváltás utáni magyar rendezői filmben*. Budapest: Gondolat, 2018.

Kortárs magyar film – Kulturális értelmezések. *Metropolis* (2011) no. 3.

Kovács András Bálint: *A kör bezárul. Tarr Béla filmjei*. Budapest: XXI. Század Kiadó, 2013.

Magyar műfaji film. *Metropolis* (2010) no. 1.

Stöhr Lóránt: Testes attrakciók. Teatralitás a kortárs magyar filmben. *Apertúra* (2009 nyár) <http://apertura.hu/2009/nyar/stohr>

Vincze Teréz: A lelkiismeret hangja: Hang és haptikus érzékelés a Saul fia című filmben. *Metropolis* (2015) no. 2.
